

İSLAM VE TIP ARAŞTIRMALARI SERİSİ
TIBB-I NEBEVİ KÜLLİYATI

10

**HAYATIN STRATEJİK PLANLAMASI
VE YÖNETİMİ İÇİN BİR YOL HARİTASI**

*İslami Düşünce Sistemi Işığında
Manevi Gelişim ve Dönüşüm Yolculuğu*

PROF. DR. HASAN HÜSEYİN YILDIRIM

TNMKİTAP

© 2026 ABSAM Yayınları | TNM Kitap

Eserlerimiz hiçbir şekilde basılı ve/veya elektronik ortamda çoğaltılamaz, paylaşamaz ve transfer edilemez. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanuni iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur. Tüm maddi ve manevi haklarımız saklıdır.

ABSAM Yayıncı Sertifika No: 40138

İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi-10

Tıbb-1 Nebevi Külliyyatı-10

1. Baskı: Mart 2026, Ankara

ISBN: 978-625-90088-1-3

Baskı: Göktuğ Ofset Yayıncılık Matbacılık Tic. Ltd. Şti.

Zübeyde Hanım Mah. Sedef Cad. No: 1, İskitler-Altındağ/Ankara

Tel: 0312 341 38 08 | Email: goktugofset@gmail.com | Matbaa sertifika no: 47538

Atıf

Yıldırım HH. (2026). *Hayatın Stratejik Planlaması ve Yönetimi İçin Bir Yol Haritası: İslami Düşünce Sistemi Işığında Manevi Gelişim ve Dönüşüm Yolculuğu*. 1. Baskı, İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-1 Nebevi Külliyyatı No: 10, TNM Kitap, Ankara.

ABSAM Yayınları | TNM Kitap

Meşrutiyet Mah. Konur Sok. No: 38/13, Çankaya/ANKARA | info@absamyayinlari.com
www.tibbinebevimerkezi.com | www.absamyayinlari.com | www.tnmkitap.com

YAZAR HAKKINDA

Prof. Dr. Hasan Hüseyin YILDIRIM

Malatya doğumlu olan Hasan Hüseyin Yıldırım, Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksekokulundan 1996 yılında, dönem birincisi olarak mezun olmuştur. Aynı yıl Sağlık İdaresi Yüksekokulunda araştırma görevlisi olarak akademik hayata başlamıştır. Yüksek lisans ve doktora derecelerini Hacettepe Üniversitesi Sağlık Yönetimi Anabilim Dalından alan Yıldırım, burslu olarak LSE Sağlık Araştırma Merkezi'nde (Londra) Ziyaretçi Araştırmacı (2005-2006) olarak bulunmuştur. Yıldırım, Temmuz 2017'ye kadar Hacettepe Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmıştır.

2017'den beri Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümünde (Ankara) öğretim üyesi olan Yıldırım, geçmişte akademik hayatı yanında, bürokrasinin çeşitli kademelerinde (örneğin TÜSEB Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü kurucu başkanlığı gibi: 2017-2023) görev yapmıştır.

Sağlık politikaları konusunda uzmanlaşan Yıldırım'ın çalışmaları; sağlık, sağlık hizmetleri ve sağlık sistemi ile ilgili politika, yönetim ve ekonomi konularına odaklanmaktadır. Yıldırım, son dönemdeki araştırmalarını genelde İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları, özelde ise Tıbb-ı Nebevi üzerine yoğunlaştırmış bulunmaktadır. Bu anlamda; İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları (İSSAR) ve Tıbb-ı Nebevi Merkezi'ni (TNM) online olarak kurmuş (www.tibbinebemerkezi.com) ve "İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisini & Tıbb-ı Nebevi Külliyatını (www.tnmkitap.com) yayın hayatına kazandırmıştır.

Ek olarak Yıldırım, Tevhidi/İslami düşünce sistemine dayalı olarak edindiği ilmi birikimini, Allah'ın (cc) rızasını gözeterek başkalarıyla da paylaşmak adına, "Eserden Müessire Kainat Okumaları (EMKO)" adı altında seminerler/sohbetler/söyleşiler düzenlemektedir. Bunlar için herhangi bir ücret talep edilmemektedir. Ayrıntılar için: www.bio.site/hhy

İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları (İSSAR) & Tıbb-ı Nebevi Merkezi (TNM); Rabbimizin kelamı hayat kitabımız Kur'an-ı Kerim ve hayat önderimiz Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in (sav) Sünnet-i Seniyyesi ışığında genelde İslami Tıbb'ın özelde ise Nebevi Tıbb-ı'nın anlaşılmasına hizmet etmek, farkındalık yaratmak, toplumu bilgilen-dirmek ve bilinçlendirmek amacını güden ve tek gayesi de Allah (cc) rızası olan bağımsız, tarafsız ve sivil bir girişimdir.

İSSAR Serisi & TNM Külliyyatı

1. Yıldırım HH. (2026). Yeryüzünün Kandilleri Anadolu Erenlerinden İnci Ta-neleri ve Manevi Reçeteler. 1. Baskı. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatı No: 12, TNM Kitap, Ankara.
2. Yıldırım HH. (2026). *Metafizik/Manevi İlimler Işığında Sağlık, Hastalık ve Şifa*. 1. Baskı. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatı No: 11, TNM Kitap, Ankara.
3. Yıldırım HH. (2026). *Hayatın Stratejik Planlaması ve Yönetimi İçin Bir Yol Haritası: İslami Düşünce Sistemi Işığında Manevi Gelişim ve Dönüşüm Yol-culuğu*. 1. Baskı. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatı No: 10, TNM Kitap, Ankara.
4. Yıldırım HH. (2026). *Eserden Müessire Kainat Okumaları: Kalbe Düşen Dam-lalar*. 1. Baskı. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Kül-liyyatı No: 9, TNM Kitap, Ankara.
5. Hasan MAM. (2025). *Kur'an Şifadır: Kur'an ve Peygamber İlimleri Işığında Fiziksel, Ruhsal ve Psikolojik Rahatsızlıkların Şifa Rehberi*. 1. Baskı. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatı No: 8, TNM Kitap, Ankara (Çeviri: Dr. Haydar Bayatlı, Editör: Prof. Dr. Hasan Hüseyin Yıldırım).
6. Yıldırım HH. (2024). *Anadolu Nimetleri Tıbbı: Türkiye İçin Tevhidi Düşünce Sistemine Dayalı Bütüncül ve Entegre Bir Sağlık Modeli Önerisi*. 1. Baskı. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatı No: 7, TNM Kitap, Ankara.
7. Yıldırım HH. (2024). *İslam ve Tıp Araştırmaları: Kuram ve Uygulama*. 2. Baskı, İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatı No: 6, TNM Kitap, Ankara.
8. Saeed MM. (2024). *Kur'ani Reçete: İdeal Sağlık Sırlarını Çözmek*. 1. Baskı. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatı No: 5, TNM Kitap, Ankara (Çeviri: Prof. Dr. Hasan Hüseyin Yıldırım).
9. Nursi BS. (2024). *Yirmi Beşinci Lem'a: Hastalar Risalesi*. 1. Baskı. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatı No: 4, TNM Kitap, Ankara (Yayına hazırlayan: Prof. Dr. Hasan Hüseyin Yıldırım).
10. Yıldırım HH. (2024). *Tıbb-ı Nebevi Yazıları: Sağlık ve Hastalığa Nebevi Bir Bakış*. 1. Baskı. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Kül-liyyatı No: 3, TNM Kitap, Ankara.
11. Yıldırım HH. (2024). *İslami Tıp ve Tıbb-ı Nebevi: Kuram ve Uygulama*. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatı No: 2, TNM Kitap, Ankara.

12. Yıldırım HH. (2024). *Tıbb-ı Nebevi: Ayetler, Hadisler ve Esmâü'l Hüsnalar*. 1. Baskı. İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serisi & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatı No: 1, TNM Kitap, Ankara.

Euzü Billahi Mineşşeytanirracim

Bismillahirrahmanirrahim

Estağfirullah

Elhamdülillahi Rabbil Alemin

*Vessalatü Vesselamü Ala Rasülina Muhammedin Ve Ala Alihi Vesahbihi
Ecmain*

*Rabbişrahli sadri ve yessirli emri. Vahlul ukdeten min lisani yekahu
kavli (Rabbim göğsümü-sadrimı- genişlet. İşimi kolaylaştır. Dilimdeki
düğümü de çöz ki dediğimi anlasınlar).¹*

*Rabbi yessir ve la tuassir Rabbi temmim bil hayr (Rabbim kolaylaştır,
zorlaştırma. Rabbim işimi hayırla tamam et).*

İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları (İSSAR) & Tıbb-ı Nebevi Merkezi (TNM); Kur'an-ı Kerim ve Sünnet-i Seniyye ışığında genelde İslami Tıbb'ın² özelde ise Nebevi Tıbb-ı'nın anlaşılmasına hizmet etmek, insanları bilgilendirmek ve bilinçlendirmek amacını güden ve tek gâyesi de Allah (cc) rızası olan bağımsız, tarafsız ve sivil bir girişimdir.

İSSAR&TNM faaliyetlerini ağırlıklı olarak web sayfası (www.tibbi-nebevi-merkezi.com) ve sosyal medya hesapları (/@TibbiNebeviMer) üzerinden yürütmektedir. Web sayfamızın içeriğini tasarlarken bütüncül ve sistematik bir bakış açısıyla hareket etmeye çalıştık. Takdir edersiniz ki, genelde 'İslami Tıbb'ı özelde ise 'Tıbb-ı Nebevi'yi layıkıyla anlayabilmek ve içselleştirebilmek için Tevhidi bir anlayış ile dinimiz İslamı; Allah'ın (cc) kelamı yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim ve Peygamberimizin (sav) Sünnet-i Seniyyesi ışığında anlamak ve hayatımızda tatbik etmek gerekmektedir. Bunun için de gerek çevrim içi gerekse de basılı mecrada sağlam ve sağlıklı kaynaklara erişebilmek hayati derecede öneme haiz bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bundan dolayı web sayfamızda, sizleri mümkün olduğunca doğru ve sağlıklı

---

1 Taha Suresi 25-28

2 İslami tıp; çok genel olarak İslami değerler/hükümler/kurallar (yani Kur'an-ı Kerim ve Sünnet-i Seniyye) ile ters düşmeyen; Hz. Adem'den (as) Hz. Muhammed'e (sav), Hz. Muhammed'den (sav) günümüze kadar var olan, günümüzden de kıyamete kadar var olacak olan her türlü tıp/sağlık kuramını, anlayışını ve uygulamasını (her çağın modern tıbbı da dahil) kapsar.

kaynaklar ile buluşturmak için çaba sarf etmekteyiz. Allah'ın (cc) rızasını gözeterek çıktığımız bu yolda, daha fazla insana dokunmak adına sosyal medya hesaplarımızı da kullanmaya gayret etmekteyiz.

Gerek web sayfamızı ve gerekse de sosyal medya hesaplarımızı takip ederek ve başkalarına da tavsiye ederek, genelde yüce dinimiz İslam'ın, özelde ise 'İslami Tıp'bın ve 'Tıbb-ı Nebevi'nin layığıyla idrak edilmesine ve tatbik edilmesine hizmet yolunda Allah'ın (cc) rızasını kazanmada hep birlikte pay sahibi olabiliriz.

Diğer taraftan İSSAR&TNM olarak; Tevhidi/İslami Düşünce Sistemi çerçevesinde birbirinden değerli, bütüncül, entegre ve birbirini tamamlar nitelikte eşsiz ve özgün eserlerden oluşan İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları Serimizi (İSSAR Serisi) & Tıbb-ı Nebevi Külliyyatımızı (TNM Külliyyatı) vücuda getirerek yayın hayatına kazandırıp, siz değerli okuyucularımızın hizmetine ve istifadesine sunmuş bulunmaktayız. Bu serinin/külliyyatın 10. kitabını sizlerle buluşturmaktan büyük bir mutluluk duymaktayız. Yüce Allah'a (cc) ne kadar şükretsek azdır...

İSSAR Serimizin & TNM Külliyyatımızın bu kitabı yazarımız Prof. Dr. Hasan Hüseyin Yıldırım tarafından kaleme alınmış olup, "*Hayatın Stratejik Planlaması ve Yönetim İçin Bir Yol Haritası: İslam Düşünce Sistemi Işığında Manevi Gelişim ve Dönüşüm Yolculuğu*" ismini taşımaktadır.

Bu kitabın ifadelerinde ve/veya içeriğinde herhangi bir hata ve/veya eksiklik gözünüze çarparsa, ki bu kaçınılmazdır ve kasdi de değildir; bu kusurlar İslam'dan değil, bizden kaynaklıdır ve mükemmellik yalnızca Allah'a (cc) mahsustur. En doğrusunu Yüce Allah (cc) bilir. Hatalar ve eksiklikler için Yüce Allah'tan (cc) mağrifet diler ve O'ndan (cc) ilmimizi artırmasını niyaz ederiz. Olası hatalarımızı bize ulaştırabilecek olanlardan da Allah (cc) razı olsun.

Gerek yazarlık, gerek çeviri ve gerekse de editoryal süreçte, Serimizin/Külliyyatımızın kaynak gösterim biçimlerine çok fazla müdahale edilmediğinden, külliyyatımızda farklı kaynak gösterim biçimleri söz konusu olmuştur. Bu bağlamda özellikle de bir hususun altını çizmek istiyoruz. Bilindiği üzere Kur'an-ı Kerim'in kaynak gösterilmesi hususunda temelde 5 farklı gösterim şekli bulunmaktadır ve bunlar yaygınlıkla kullanılmaktadır. Bunlar: 1] Kur'an, Sure No:Ayet No (örnek: Kur'an 2:255), 2] Kur'an, Sure No/Ayet No (örnek: Kur'an 2/255), 3] Sure adı, Sure No:Ayet No (örnek: Bakara 2:255), 4] Sure adı, Sure No/Ayet No (örnek: Bakara 2/255), 5] Sure adı, Ayet No (örnek: Bakara 255). Külliyyatımızda kaynak gösterimi noktasında bu gösterimlerin herbirine rastlamak mümkündür.

Serimizdeki/Külliyyatımızdaki içerikler profesyonel tıbbi tavsiye niteliği taşımamaktadır. Külliyyat içerisinde yer alan ürün ve/veya uy-

gulamalardan doğabilecek herhangi bir durumdan yayıncı, çevirmen ve/veya yazarlar sorumlu değildir; tüm sorumluluk okuyucuya aittir.

İSSAR Serisinin & TNM Külliyyatının meydana gelmesinde bir çok kulun katkısı olmuştur, kendilerine teşekkür ediyoruz, Yüce Allah (cc) hepsinden razı olsun. Ve doğal olarak tabi ki kullar birer sebeptir ve vesiledir, müsebbib ise Yüce Allah'tır (cc). Rabbimiz (cc) dilemeseydi ve de oldurmasaydı, bu çalışmaların zerresini dahi yapamazdık. Yüce Allah'a (cc) ne kadar şükretsek azdır...

Allah'ım (cc); Seni, sistemini, dinini, düzenini layıkıyla anlamayı, idrak etmeyi, yaşamayı ve yaşanmasına vesile olmayı hayırlısıyla ve de kolaylıkla nasip eyle (Amin).

Gayret bizden, tevfik Allah'tan (cc).

Selam ve dua ile...

Prof. Dr. Hasan Hüseyin YILDIRIM
İSSAR | İslam, Sağlık ve Tıp Araştırmaları
TNM | Tıbb-ı Nebevi Merkezi

www.tnmkitap.com

www.tibbinebevimerkezi.com

     | tibbinebevimer

1. Baskı, Mart 2026, Ankara

İÇNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA.....	iii
Prof. Dr. Hasan Hüseyin YILDIRIM.....	iii
İSSAR & TNM.....	v
İSSAR Serisi & TNM Külliyyatı.....	v
SUNUŞ.....	vii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Giriş.....	1
1.2. Kaynakça.....	4
2. HAYATIN STRATEJİK PLANLAMASI VE YÖNETİMİ	5
2.1. Giriş.....	5
2.2. Hayat Kavramı.....	5
2.3. Stratejik Planlama, Yönetim ve Önceliklendirme.....	7
2.4. Kaynakça.....	10
3. DÜŞÜNCE SİSTEMLERİ	11
3.1. Giriş.....	11
3.2. Düşünce Sistemleri.....	11
3.2.1. Batı Düşünce Sistemi.....	12
3.2.2. İslami Düşünce Sistemi	13
3.3. Düşünce Sistemlerinin Temel Anlayışları.....	14
3.3.1. Varlık Anlayışı.....	15
3.3.2. Bilgi Anlayışı.....	18
3.3.3. Değer Anlayışı.....	20
3.3.4. Medeniyet Anlayışı.....	21
3.4. Kaynakça.....	23
4. BATI DÜŞÜNCE SİSTEMİNDE KİŞİSEL GELİŞİM KAVRAMI	25
4.1. Giriş.....	25
4.2. Kişisel Gelişim Kavramı	25
4.3. Kişisel Gelişimin Arka Planı.....	27
4.4. Kişisel Gelişim Ekosistemi ve Pratikleri	27
4.5. Kaynakça.....	29

5. HAYATIN STRATEJİK PLANLAMASI VE YÖNETİMİ İÇİN BİR YOL HARİTASI: İSLAMİ DÜŞÜNCE SİSTEMİ İŞIĞINDA MANEVİ GELİŞİM VE DÖNÜŞÜM YOLCULUĞU.....	31
5.1. Giriş.....	31
5.2. İslami Düşünce Sisteminde Manevi Gelişim ve Dönüşüm Yolculuğu Kavramı.....	31
5.3. İslam Camiası, Manevi Gelişim ve Dönüşüm: Mevcut Bazı Çalışmalar ve Pratikler	33
5.4. Hayatın Stratejik Planlaması ve Yönetimi İçin Bir Yol Haritası: İslami Düşünce Sistemi Işığında Manevi Gelişim ve Dönüşüm Yolculuğu İçin Bir Model Önerisi	35
5.4.1. İslami Düşünce Sisteminin İnşa Edilmesi ve Sürdürülebilir Kılınması: Manevi Gelişim ve Dönüşüm Süreci.....	36
5.4.1.1. Süreç: Stratejik Planlama ve Önceliklendirme	37
5.4.1.2. İçerik: Bilgi Üretimi ve Kullanımı.....	39
5.4.1.3. Aktörler: Bireysel ve Kurumsal.....	41
5.4.1.4. Ortam: Zaman ve Mekan	46
5.4.2. İlahi Müdahale.....	48
5.5. Kaynakça	49
6. SONUÇ VE ÖNERİLER: BDS'YE DAYALI HAYAT PLANLAMASI VE KİŞİSEL GELİŞİM & İDS'YE DAYALI HAYAT PLANLAMASI VE MANEVİ GELİŞİM KARŞILAŞTIRMASI	51
EK: NASUH TEVBESİ ÖRNEĞİ.....	55